

Länsstyrelsen
Gotlands län

Beslut

Dnr 221-966-98

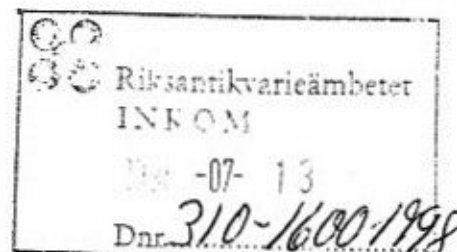
16.6.1998

Livsmiljö/kultur
Joakim Hansson
Tel: 0498-292124
Fax: 0498-247275
E-post: joha@i.lst.se

Kopia

Se förteckning sidan 4

H 018 (Hantverksbyggnad)
A 302 (Verkstads)

Byggnadsminnesförklaring (BM) av fastigheten Kasken 2, Visby.

Länsstyrelsen i Gotlands län har tagit initiativ till byggnadsminnesförklaring (BM) av fastigheten Kasken 2 i Visby.

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap 1§ första stycket av lagen om kulturminnen m.m. (1988:950) Kasken 2 i Visby för byggnadsminne (BM).

BM-förklaringen omfattar huvudbyggnaden (1), verkstaden (2) och byggnaden mot Kaskens gränd (3). Till byggnadsminnet hör gårdsområdet med beläggning, planteringar och träd enligt bifogad karta.

BYGGNADSBESKRIVNING

Fastigheten Kasken 2 ligger i mitten och går tvärs över kvarteret Kasken. Kvarteret låg ursprungligen på kyrkjord som tillhörde den numera helt försvunna kyrkan S:t Michael. Området planlades och infästes under slutet av 1700-talet och hade då delats upp i sex lika stora tomter och en dubbelt så stor tvärs över kvarteret mot söder. Mot väster begränsas kvarteret av Adelsgatan som sedan 1800-talet präglats av handel och mot öster av den mindre Kaskens gränd. Fastigheten bestod från början av två tomter och 1785 fanns på bägge trähus med faltak, vilka revs då man ca 1865 slog ihop tomterna. Numera finns på tomten en huvudbyggnad (1) av reveterat trä från c. 1865 som ligger med långsidan mot Adelsgatan. Mot Kaskens gränd ligger ett envåningshus (3) med inredd vind som i mitten har en överbyggd passage till gården. Längs den norra tomtgränsen ligger guldsmedsverkstaden (2). I fastigheten har sedan 1871 fungerat C. J. Häggströms guldsmedsverkstad med butik.

Huvudbyggnaden (1) är reveterat bulhus från mitten av 1800-talet. Byggnaden hade ursprungligen en klassicerande fasad mot Adelsgatan som redan 1898 förenklades och skyltfönster togs upp i fasaden. Huset tillbyggdes 1907 mot gården och erhöll då ett mansardtak. Den norra delen av huset var inredd till butik och kontor, medan den södra delen av bottenvåningen fortfarande var bostad. I slutet av 1930-talet förstörades skyltfönstren. År 1971 tog man upp skyltfönster även i den södra delen av byggnaden. Interiört har inte genomförts större förändringar sedan 1907, förutom i själva butiken och därmed har huset fortfarande en prägel från slutet av 1800-talet och början av detta sekel.

K KASKEN2BM.DOC

Postadress
621 85 VISBY

Besöksadress
Strandgatan 2

Telefon
0498-29 21 00

Telefax
0498-21 72 89

1998-12-28 Beslöt
AA Komma till BM-registret

Den reveterade verkstaden (2) som uppfördes 1871 i stolp- och regelverksteknik är bevarad i nästan helt ursprungligt skick med ässja, bänkar, lådinredning och ursprungliga golv och snickerier. Verkstaden är ihopbyggd med byggnad 1 i väster och byggnad 3 i öster.

Byggnaden mot Kaskens gränd (3) består egentligen av två separat byggnadskroppar av okänd ålder som förenats med varandra genom att porten överbyggdes 1883 så huset även erhöll en enhetlig exteriör. Byggnaden har fungerat som gesällbostäder, avträde, lager och uthus, och utgör en viktig del av gårdsmiljön.

Lösöret omfattas inte av byggnadsminnesförklaringen, men vid eventuell framtida ändring av lagen om kulturminnen borde dessa inkluderas i byggnadsminnet.

Fastigheten präglas av närheten till handelsstråket Adelsgatan, vilket gör den sammanhållna miljön med gårdshus, verkstad och bostad/butik till en viktig och intressant kulturhistorisk miljö. Den utgör ett enastående exempel på en hantverkarmiljö med långa anor i Visby innerstad.

SKYDDSFÖRESKRIFTER

Länsstyrelsen meddelar enligt 3 kap 2§ KML följande skyddsföreskrifter:

1. Ovan angivna byggnader får inte rivas, byggas till eller till sin exteriör byggas om.
2. I byggnaderna får inte göras ingrepp i stomme och takstol, eller ändring av bärande konstruktioner, rumsindelning och skorstensstockar.
3. I interiören till byggnaderna och får inte göras ingrepp i eller ändring av rumsindelning.
4. Gården får inte ytterligare bebyggas eller på annat sätt förändras. Ädelträdbeståndet och flerårigt växtmaterial får inte decimeras eller förnyas utan tillstånd från länsstyrelsen. Övriga tillbehör till gården, såsom pump, gångvägar, staket, gårdsbeläggning m.m. får inte flyttas, tas bort eller ändras.

Med exteriör menas t.ex. yttertrappor, takutformning, takmaterial, skorstenar, fönster inklusive äldre beslag, dörrar inklusive äldre beslag och fasadmateriel eller övrig exteriör utformning.

Med fast inredning menas t.ex. spisar, spiskupor, ässja, kakelugnar, kaminer, äldre golv- och takbräder, äldre innertrappor, äldre listverk, äldre väggbeklädnad, äldre fast skåp-, låd- och bänkinredning, fasta maskiner, fasta verktygsställ, äldre snickerier, äldre paneler, äldre tapeter och äldre dörrar inklusive beslag.

EV ÄNDRING AV BYGGNADSMINNE

Om det finns skäl, får länsstyrelsen lämna tillstånd till att ett byggnadsminne ändras i strid mot skyddsföreskrifterna enligt 3 kap 14 § i KML.

KOMMENTARER

Avsikten med skyddsföreskrifterna är att inga exteriöra eller interiöra förändringar enligt punkterna 1, 2 och 3 skall ske. Därför är även mindre förändringar av markbeläggningen,

tunar och portar, uppsättning av antenner, räcken, skärmtak, altaner, markiser, skyltar, lampor m.m. tillståndspliktiga och skall utföras i samråd med länsstyrelsen.

Fört underhåll och restaurering skall kontakt tas med länsstyrelsen, Livsmiljöenheten/Kultur. Råd om åtgärder ges av länsstyrelsen.

Även för BM prövas bygglovspliktiga åtgärder på sedvanligt sätt i kommunens byggnadsnämnd. Stadsarkitektkontoret bör kontaktas i osäkra fall.

Om det finns skäl, får länsstyrelsen lämna tillstånd till att ett byggnadsminne ändras i strid mot skyddsföreskrifterna enligt 3 kap 14 § i KLM.

EV ÖVERKLAGANDE AV BESLUTET

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten, se bilaga. Beslutet skall enligt 3 kap. 21 § lagen om kulturminnen m.m. tillämpas utan hinder av att ev talan förs mot beslutet.

BESLUTANDE MM

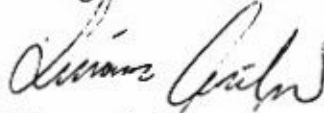
Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Lillemor Arvidsson.

Föredragande har varit tf. länsantikvarie Christian Runeby.

Den förberedande handläggningen har utförts av byggnadsantikvarie Joakim Hansson.

I den slutliga handläggningen har även deltagit 1:e länsassessor Lena Johansson.

Samtliga remissinstanser som svarat har ställt sig positiva till byggnadsminnesförklaringen.

Lillemor Arvidsson
landshövding

Christian Runeby
tf. länsantikvarie

Kopia

RAÄ

Byggnadsnämnden

Gotlands fornsal

Kultur- och fritidsnämnden

Kopia av lagakraftvunnet beslut

RAÄ

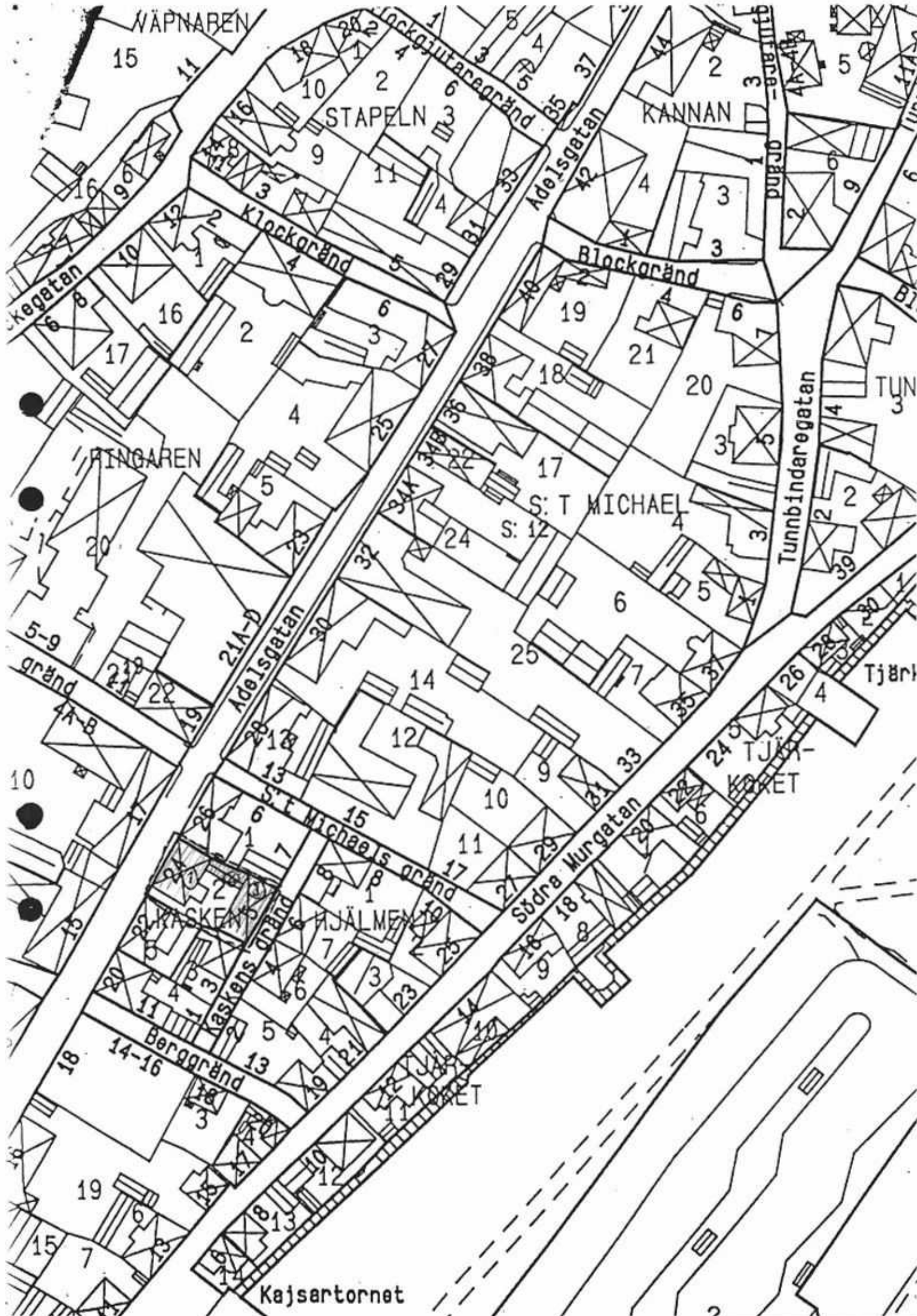
Lantmäterimyndigheten

Gotlands fornsal

Byggnadsnämnden

Planenheten

Länsantikvarien

VÄPNAREN

STAPELN

KANNAN

Kegatan

Klockargränd

Adelslgatan

Blockargränd

RINGAREN

S: T MICHAEL

Tunnbindergatan

gränd

Adelslgatan

Tjärn

10

S: T MICHAEL

TJÄNK-KÅRET

KASKEN

HJÄLMEN

Södra Murgatan

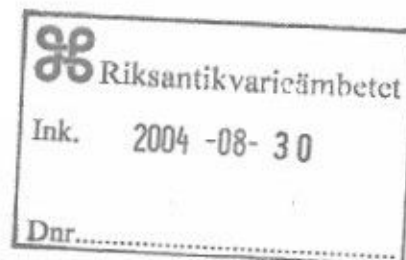
Berggränd

KÅRET

Kajsartorget

ud: /ju

Länsstyrelsens tillstånd till ändring av byggnadsminnet (BM) samt jämkning av skyddsbestämmelser för fastigheten Gotland Visby Kasken 2, f d Häggströms Guld

BESLUT

Länsstyrelsen beslutar enligt 3 kap 14§ lagen om kulturminnen mm (1988:950), KML, att **ändring av BM får göras för byggnadernas interiörer och exteriörer enligt nedanstående redogörelse.**

Länsstyrelsen beslutar enligt 3 kap 15§ lagen om kulturminnen mm (1988:950), KML, att **jämknings av BM:s skyddsbestämmelser**, p 3 skall göras avseende byggnadernas interiörer. Skyddsbestämmelsen p 3 upphör att gälla.

REDOGÖRELSE FÖR BESLUTET

Länsstyrelsen har tagit emot er ansökan om ändringar inom fastigheten Gotland Visby Kasken 2. Fastigheten är byggnadsminne (BM) och vissa av de föreslagna åtgärderna står i strid med BM:s skyddsbestämmelser.

De föreslagna åtgärderna har föregåtts av samråd mellan ägaren och länsstyrelsen. Vissa åtgärder har redan genomförts med länsstyrelsen medgivande. Länsstyrelsen har avvaktat med beslut, tills dess att slutligt ombyggnadsförslag fastslagits.

Ombyggnader i **huvudbyggnaden** innebär sammanfattningsvis att mellanväggar mellan butikslokaler (rum mot gatan) helt eller delvis tas bort.

Ombyggnader i **verkstadsdelen** innebär bl a att delar av den fasta inredningen tas bort samt att kompletterande mellanväggar tillkommer. Tre fönsterlufter under bef balkong sätts igen på ett reversibelt sätt.

För ombyggnader i **uthuset** mot Kaskens gränd hänvisas till ritning 2003-10-10. Exteriören bibehålls i stort sett oförändrad, med vissa tillägg. Ändringarna innebär att två lägenheter inreds med tillhörande våtutrymmen. Viss fast inredning, mellanväggar och vindskontor tas bort och nya innertrappor tillkommer. Bottenvåningens golv grävs ut och ersätts, ytskikt förnyas. Fönster i takkupor mot gatan byts ut mot nya med i stort lika utseende och ytterdörrar ersätts med isolerade ytterdörrar med likadant utseende. Mot

visby kasken 2.doc

gården och brandmuren i söder uppförs 1 tr en mindre balkong och ett fönster ändras till balkongdörr.

Vissa ändringar på gården är aktuella, såsom avlägsnande av ett mindre träd, uppförande av ett skärmtak mot södra brandmuren (på platsen för ett tidigare, försvunnet uthus), komplettering av bef stenbeläggning och ev borttagande av markbetong.

Skyddsbestämmelsen p 3 i BM-beslutet är oklart formulerad. Efter guldsmedjans upphörande och utflyttning är skyddsbestämmelsen p 3 för byggnadernas interiörer inte möjlig att hävda eller behålla. Skyddsbestämmelsen kan inte anses ändamålsenlig utan innebär ett sådant hinder för ägarens skäliga nyttjande av fastigheten att den skall jämkas. Jämknigen innebär att p 3 avseende interiörer stryks ur skyddsbestämmelserna, se nedan.

VILLKOR FÖR BESLUT

1. Ändringarna av byggnadsminnet skall följa ovan nämnda handlingar och ritningar. Avsteg eller ändringar skall godkännas av länsstyrelsen.
2. Beslutet gäller i två (2) år.

NU GÄLLANDE SKYDDSBESTÄMMELSER

Efter jämkning (upphävande) av p 3 gäller nedanstående skyddsbestämmelser (enligt 3 kap 2§ lagen om kulturminnen) för BM. Tidigare p 4 blir ny p 3. Skyddsbestämmelserna är i övrigt oförändrade:

1. Ovan angivna byggnader får inte rivas, byggas till eller till sin exteriör byggas om.
2. I byggnaderna får inte göras ingrepp i stomme och takstol, eller ändring av bärande konstruktioner, rumsindelning och skorstensstockar.
3. Gården får inte ytterligare bebyggas eller på annat sätt förändras. Ädelträdbeståndet och flerårigt växtmaterial får inte decimeras eller förnyas utan tillstånd från länsstyrelsen. Övriga tillhör till gården, såsom pump, gångvägar, staket, gårdsbeläggning m.m. får inte flyttas, tas bort eller ändras.

Med-exteriör menas t.ex. yttertrappor, takutformning, takmaterial, skorstenar, fönster inklusive äldre beslag, dörrar inklusive äldre beslag och fasadmaterial eller övrig exteriör utformning.

EV ÄNDRING AV BYGGNADSMINNE

Om det finns skäl, får länsstyrelsen lämna tillstånd till att ett byggnadsminne ändras i strid mot skyddsföreskrifterna enligt 3 kap 14 § i KLM.

KOMMENTARER TILL SKYDDSBESTÄMMELSERNA

Avsikten med skyddsföreskrifterna är att inga exteriöra eller interiöra förändringar enligt punkterna 1, 2 och 3 skall ske. Därför är även mindre förändringar av markbeläggningen,

plank/murar och portar, uppsättning av antenner, räcken, skärmtak, altaner, markiser, skyltar, lampor m.m. tillståndspliktiga och skall utföras i samråd med länsstyrelsen.

Fört restaurering skall kontakt tas med länsstyrelsen, Livsmiljöenheten/
kulturmiljöfunktionen.

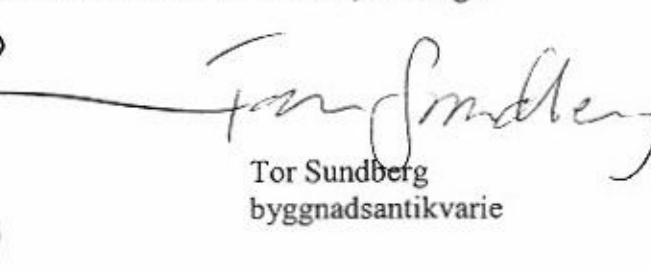
Även för BM provas bygglovspliktiga åtgärder på sedvanligt sätt i kommunens
byggnadsnämnd. Stadsarkitektkontoret bör kontaktas i osäkra fall.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Beslutet kan överklagas till länsrätten i Gotlands län, se bilaga.

Christian Runeby
Länsantikvarie

Tor Sundberg
byggnadsantikvarie

Kopia till:

RAÄ

Länsantikvarien

Länsmuseet på Gotland